

Witte schuimklodders op lavendel en sappige takjes

■ Spuugbeestjes verschijnen vrijwel tegelijk met de koekoek

De wilg drupt en het regent niet. De dunste takken zitten vol schuimbubbels dat verwatert tot druppels. De zwaartekracht doet de rest. De nimf van de schuimcicade moet hard werken om zijn vochtige verblijf in stand te houden.

Verwijder met een takje wat overtollig schuim en zoek het beestje op. Een bleekgroene nimf komt tevoorschijn. Of bleke nimfen met zwarte kop en borststuk (foto) in een groepje van twee tot vier. In de herfst hebben de cicaden gepaard. Het vrouwtje heeft eitjes gelegd op wilgentakken. In het voorjaar komen uit de eitjes larfjes van nog geen millimeter. Ze kapselen zich in in schuim om niet uit te drogen en zich tegen vogels te beschermen. Slechts een enkele graafwesp weet dat in het schuim een prooi zit. Het schuimbeestje of spuugbeestje vervelt meerdere keren, totdat hij een volgroeit insect is, de cicade. Hij heeft vleugels, maar kan ook verbazend ver springen, tot 70 centimeter, ongeveer 100 keer zijn lichaamslengte. Ik

zou dan 190 meter moeten kunnen springen!

Er zijn weinig mensen die het geluid van een koekoeksvrouwtje kennen. Ze roept niet koekoek, zoals het mannetje, maar maakt een geluid alsof ze wil gaan spugen. In mei zie je de eerste schuimfluiten op wilgen. Dan is de koekoek ook uit het zuiden gearriveerd. Het vrouwtje heeft blijkbaar in de wilg gezeten en op de takken gespuugd. Koekoeksspog, zei men vroeger. Het schuim is echter niet gespuugd, maar gepoept door de schuimcicade. De nimf boort met zijn zuignuut een gaatje in een wilgentak tot in de "slagader" van de boom waarin water en voedingsstoffen zitten. Hij zuigt zich vol en poept een zoetige stof uit waarin veel vocht zit en een beetje

Schuimcicade zichtbaar gemaakt. Hero Moorlag

was. De stof lijkt wel op honigdauw die luizen afscheiden. Uit zijn anus blaast de nimf lucht in het vocht dat daardoor snel verandert in schuim. Blaas maar eens met een rietje lucht in water met een druppeltje dref. Er ontstaat schuim dat na verloop van tijd in elkaar zakt tot water. Dat gebeurt ook met het schuim van de cicade. De nimf moet dus steeds weer lucht blazen in het vocht dat uit zijn anus komt. Een wilg kan vol zitten met schuimbeestjes. Je zou zeggen dat dat tot schade leidt. Er kan lichte vergroeiing van takjes ontstaan. Je ziet kromme takjes, maar een bedreiging voor de wilg zijn de schuimbeestjes geenszins. Schuimcicades komen nooit in grote kolonies voor, zoals luizen op rozen. Ook de schade die spuugbeestjes aan lavendel veroorzaken valt heel erg mee.

Springertjes in de tuin

Probeer ze deze zomer maar eens te vangen. Ze zijn slechts zes millimeter groot, maar kunnen springen als de beste. Het lijkt of

de volwassen schuimcicade veren onder zijn pootjes heeft. Hij spant die veertjes en spring ver, veel verder dan een vlo. Dus denk niet dat er vlooiën in de tuin zijn. Heb je er een gevangen, dan zie je een bruinachtige cicade. Het bleke van de nimf is geheel verdwenen. Een volwassen schuimcicade wordt in Engeland froghopper genoemd, springer als een kikker. Cicaden behoren tot de wantsen. In en op het water leven de wantsen bootsmannetje, waterschorpioen, staafwants en schaatsenrijder. In de tuin kunnen we in de zomer de kleurige pyjamawants, bessenwants en vuurwants aantreffen. In mijn groentetuin zie ik ieder jaar de groene schildwants. Hij zuigt mijn bonen leeg. Erg schadelijk, dus moet ik ze kwijt. Maar sla ze nooit dood, want je raakt de stank niet kwijt. Stinkwantsen! Dan liever het aabare spuugbeestje en springertjes in de tuin. ■

Hero Moorlag

Parende pyjamawantsen op wilde peen. Hero Moorlag

ivn natuur
educatie

HOOGVEEEN

Zomervakantie-activiteit

Woensdag 8 juli van 9.30 tot 11.30 uur bij 't Struunhuus in het Steenbergerpark. Speciaal voor kinderen van groep 1 tot en met 4 worden op de woensdagochtend natuuractiviteiten georganiseerd. Wat precies is nog een verrassing maar dat het leuk is, is zeker. Een lesje van de imker, waterbeestjes vangen, natuurkunst maken of samen een muziekinstrument maken. Alles is mogelijk. Meld je aan via hoogeveen.ivn@gmail.com. Laat de juiste naam en het juiste telefoonnummer achter bij aanmelding. Neem voor de pauze zelf iets mee om te drinken en te eten. Deze activiteit is gratis. Wil je als ouder meewerken, mail dat even.

Eindje om in Drenthe - gezond voor lijf en geest

Uit recent onderzoek van de TU in Delft blijkt dat wandelen goed is voor de fysieke én geestelijke gezondheid. Eerder onderzoek wees al uit dat wandelen goed is voor de creativiteit, ontspanning, concentratie en gemoedstoestand. Het blijkt daarbij dat wandelen in de natuur nog gezonder is. In deze bijzondere tijd van corona biedt wandelen in de natuur daarnaast ook afleiding.

Op de site www.eindjeomindrenthe.nl is een drietal 'Hoogeveense' wandelingen opgenomen. De kortste wandelroute is Oude Kene-Hoogeveen, een wandeling van 4 kilometer. Het startpunt is de parkeerplaats aan de Kinholtsweg bij de brug over het Oude Diep ten zuiden van het dorp Fluitenberg. De route laat je kennismaken met het natuurgebied Oude Kene. De tweede route loopt door het Spaarbankbos. Deze wandeling start vanaf de parkeerplaats van de Spaarbankhoeve. Het is een route

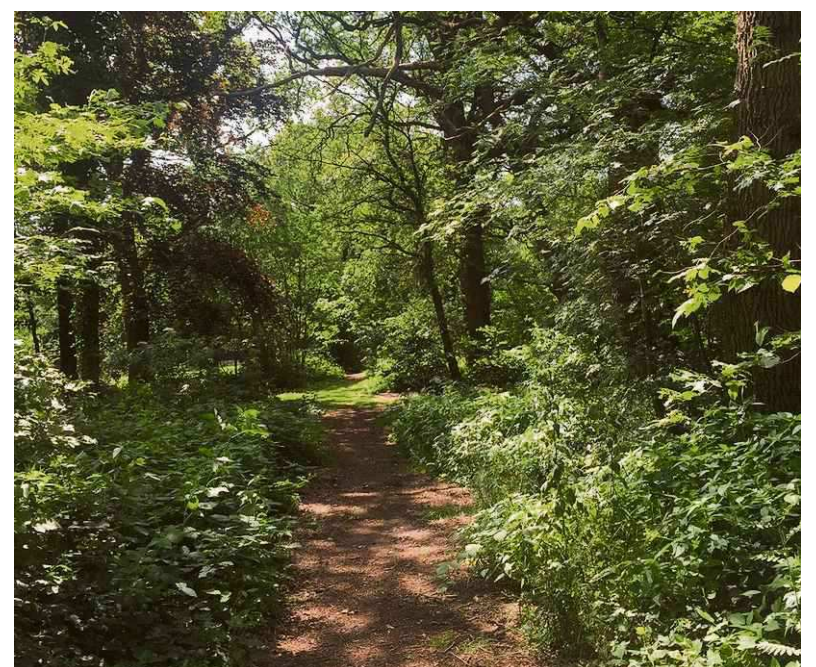
van 4,5 kilometer die ook met warm weer fijn is om te lopen. De derde route start bij het station van Hoogeveen. Het is een verrassende route langs de Stadsrand van Hoogeveen met een lengte van 11 kilometer die de wandelaar de tegenstelling van stad en land laat ervaren.

Vijftig Drentse routes

Maar Drenthe heeft meer te bieden voor wandelaars. Zeker nu de meeste mensen ervoor kiezen om de zomer van 2020 niet naar het buitenland te gaan, is eindjeomindrenthe.nl een mooi hulpmiddel om de eigen provincie te ontdekken. Op de site staan ruim vijftig wandelroutes (en voor degenen die liever fietsen, ook twintig fietsroutes). Van elke route is een interactief pdf-routeboekje beschikbaar. Het routeboekje bevat duidelijke routekaarten en routebeschrijvingen + informatie onderweg in tekst, beeld (door

het tonen van YouTube-filmpjes) en audiotour. Van alle routes zijn ook GPX-files beschikbaar waardoor je de routes met een GPX-tracker kunt lopen. Voor degenen die nog geen afscheid van papier willen nemen, is het mogelijk om thuis een kaart van de route plus een routebeschrijving uit te printen.

Op de site staan niet alleen de routes van Het Drentse Landschap, ook de routes van onder andere het Nationaal Park Drentsche Aa en Landschapsbeheer Drenthe zijn er te vinden. Bovendien zijn de eerste 15 gedigitaliseerde Knapzakroutes ook in www.eindjeomindrenthe.nl opgenomen. De Knapzakroutes zijn een begrip voor wandelaars binnen en buiten Drenthe. Knapzakroutes gaan niet over de bekende paden, maar laten de wandelaar de meest bijzondere plekjes in Drenthe zien. In 2019 is een begin gemaakt om de Knapzakrou-

Beschaduwde laan in het Spaarbankbos. Paulien Zomer

tes te digitaliseren. Inmiddels staan er 15 online. Voor het eind van 2020 worden nog 15 toegevoegd. Alle wandelroutes zijn gratis te downloaden. ■

Paulien Zomer,
Stichting Het Drentse Landschap